

# Acies Ordinata

EPHEMERIS MENSTRUA NOSTRIS DIRECTORIBUS CONGREGATIONUM B. M. V.  
OBLATA A SECRETARIATU CENTRALI CONGREGATIONUM B. M. V.

NUMERUS 6 - ANNI I

Iulius 1924

ROMA (17), VIA DEGLI ASTALLI, 16

Manuscripti instar, ad usum Nostrorum tantum

*Sequens numerus "Aciei Ordinatae" - bimestri intermisso - initio mensis Octobris prodibit.*

Ii, qui tempore aestatis domicilium et officia mutabunt, velint collectos hactenus fasciculos successori suo in officio regendi aliquam Congregationem relinquere; sic omnes Directores Congregationum suos fasciculos invenient. Si quae tamen mutanda circa indicationem ephemeridis advenerint, id ut nobis tempestive nuncietur, enixe rogamus.

## De amplitudine laboris nostri in Congregationibus Marianis

*Epistola ad Editorem et responsum*

### 1. Epistola.

*Reverende Pater Editor!*

Diligenter et cum gaudio lego ephemeridem «A. O.», et fateor me haud parum ex ea lectione iam profecisse. Nihilominus vix possum aliquas dubitationes suppressere, quando video, tanta vos vi in urgendas Congregationes Marianas incumbere. «Clara pacta, boni amici», adagium inquit, quare optimum duco, simpliciter et candide, quae me turbant, ea Reverentiae V. perscribere.

Concedo equidem, Congregationibus Marianis eximios fructus olim esse maturatos. Sed mundus ille, in quo antiquae nostrae Congregationes, sicut etiam Collegia, versabantur, essentialiter simplicior erat, quam hic noster. Religio catholica id temporis, etsi a Reformatorebus acerbè impetita et passim etiam vastata, alte tamen mentibus insita et radicata erat. Satis igitur Nostris erat dormientes conscientias excitare, scintillam cinere obductum afflare, et renovata fides ubique labori apostolico respondit, ubicunque viri apostolici et zelosi opera pietatis in pristinum splendorem reposuerunt. Satis erat bene concionari, aliquot scripta edere, exemplo vitae integrae concionem suam confirmare, quibus in rebus etiam saecula-

rium hominum, Sodalium Marianorum, opera sacerdotes boni multum iuvabantur.

Sed quisnam negaverit, statum rerum ac conditionem ex illo tempore incredibilem in modum mutatam esse, idque in peius, ita ut apostolatus catholicus, si vere efficax et grandis esse ac necessitatibus temporis nostri serio respondere velit, multo vastiores et complicatiores labores in se suscipere cogatur? Tum temporis satis erat reparare aedes corruere minitantes, columnas firmare, ruinas, si quae erant, complere; hodie vero saepissime et quoad plurimos homines ipsa fundamenta denuo sunt iacienda, imo ipsum terrenum, ubi fundamentum ponatur, magno pretio et labore comparandum... Quid dico? Iam illud ipsum multo labore et ingenio est obtinendum, ut ad illos homines nobis via pandatur, inter quos aedificii spiritualis terra conquirenda et fundamenta iacienda sunt! Tanta enim est inter fidem et culturam modernam abyssus, tanta inter ecclesiam vel sacerdotes et societatem hodiernam interiacent barathra!

Sunt fortasse qui hoc non videant, vel videre nolint; sunt etiam regiones feliciores, in quibus terribilis ista rerum et animarum a religione catholica alienatio non ita sentiatur. Sed satis est circumspicere gubernia ac legislationes statuum modernorum, satis est videre, quonam spiritu scholae publicae fere ubique gentium regantur, satis est adire ad modernas Universitates, vel legere ephemerides divulgatissimas, librorumque innumerabilem molem, qui quotidie eduntur, attendere, quid homines legant, quid cogitent, quid sentiant, quae loquantur, quae agant; satis est numerare voces, quae fractionibus liberalibus, radicalibus, socialisticis dentur, vel organisationes illas atheas et antireligiosas, oppressam fere ubique, aut omnino aut partim, religionis et Ecclesiae catholicae libertatem... Nescio an oculos sanos habeat, qui putet istam adeo a fide vera abscissam societatem humanam ad Ecclesiam revocari posse solis concionibus, etsi optimis, vel generatim operibus apostolicis directis ac simplicibus.

Nunc venio ad Congregationem. Scripserat utique « A. O. », Congregationibus Marianis id efficiendum esse, ut etiam pro difficillimis illis modernae reorganisationis catholicae laboribus adiutores nobis inter ipsos laicos formentur. Sed quid reapse videmus, dilectissime Pater? Quid Sodalitatibus istis revera praestatur? Quinquaginta, sexaginta, forte etiam ducentos homines pios colligimus, eis devotiones hebdomadales damus, communionem frequentes, sacra quotannis exercitia. Si verum fateri fas est, in maxima parte Congregationum nostrarum vix multum fit praeter haec, quae enumeravi. Aliqua exercitia apostolatus multis in Congregationibus fortasse fiunt, sed parce admodum et timide et in angustis revera circulis. Rara exceptio est illa Congregatio, quae notabilem aliquem influxum exercent in urbem aut provinciam illam, in qua vivit, vel cuius membra notabilem in modum conversionem publicae rationis opinandi, morum publicorum, vitae denique publicae, socialis aut culturalis ad normam catholici dogmatis efficiant. Non ego ille sum, mi Pater, qui ea, quae in Congregationibus vel minimis efficiuntur, vilipendam, absolute loquendo; scio enim vel unum opus supernaturale pretii esse ac valoris infiniti. Sed non video, quomodo haec pia et modesta conventicula, etsi multum boni praestent in suis circulis, mutare radicitus indolem antitholicam culturae ac vitae modernae possint, quomodo conamina et molimina inimicorum Ecclesiae aequare, ruinas ab illis paratas maiorem in modum reparare velint.

Dicit R. V., ideo non obtineri Congregationibus nostris ea, quae postulantur, quod non satis bene regantur, quodque vis et efficacia eis natura indita a Directoribus non bene agnoscantur, nec bene exauriantur. Non igitur in natura Congregationum esse defectum, sed solum in Directoribus modoque dirigendi. Verum enimvero mihi non videtur hoc effugio veritati plene satisfieri. Nam non solum reapse et (ut dicimus) « de facto » Congregationes plurimae hac efficacia privantur, sed ipsa etiam indoles earum ad nimiam arctitudinem videtur esse restricta. Congregatio enim natura sua ad paucorum pietatem fovendam est instituta, habetque indolem pie confraternitatis (utique non sensu canonico intellectae), qua aliqui fideles selecti ad aliquid plus praestandum impelluntur, quam quod ob omnibus Christifidelibus honestis postulatur. Tali confraternitate multa pia opera obtinentur, certe magni valoris « sub specie aeternitatis » et in se spectata, sed mundus per istos pios « confratres » (et consorores) non mutabitur.

Profitentur utique etiam apostolatum, eumque mox hoc mox illo modo delibant. Exemplo, piis colloquiis, aliquorum librorum bonorum propaga-

tionem, eleemosynis ad pios usus collectis etc. certe multa bona per Sodales nostros fiunt. Sed Congregatio in ordine apostolatus necessario ac natura sua ad parva omnino opera et relata ad hostium molimina fere insignificantia extenditur, imo etiam Directorem, forte ad maiora aptum et capacem, in elementaribus illis Sodalium experimentis nimium detinet, ac velut coarctat, et minimis illis exercitationibus contentum esse assuescit. Numquid negari haec a veritatis amicis poterunt?

Finem ut imponam, refero id, quod sacerdos quidam saecularis, Societatis nostrae amicissimus, nuper cuidam NN. dixit, dolendum esse, quod Iesuitae magnas vires suas et multum temporis in arctas illas paucorum piorum Sodalitates converterent, quo fieret, ut aliqui fideles multis neglectis nimiam curam experiantur, Nostri autem a finibus et laboribus vere gravissimis avocarentur. Non in illis « hortis puerorum » esse nostrum locum, sed in magnis et momentosis operibus.

Excuset R. V. sincerum modum loquendi, sed tanta est causa, ut discussione clarissima exponi mereatur. R. V. servus in X.

SINCERUS.

## 2. Responsum Editoris.

Mirabitur fortasse R. V., cum dico, me multis in punctis cum R. V. sentire, ideam fundamentalem epistolae suae acceptare ac magis in minutioribus quibusdam rebus a R. V. differre, quae tamen minutae res ad conclusiones R. V. stabilendas essentielles sunt, ita ut ratiocinium R. V. illis collapsis collabatur. Quod tamen non impedit, quin ea, quae in praemissis dicuntur, magnam partem verissima sint.

Verum enim mihi apparet id, quod R. V. ait: non tantum esse Congregationes, quae a piis confratrum oratoriis vix multum discrepent, sed etiam: esse Directores, qui Congregationibus istis, vel rectius: coetibus illis conprecatoriis non solum nihil magni et serii efficiant, sed etiam a laboribus utilioribus abstrahantur. Sunt aliquando PP. alicuius Residentiae oppressi decem vel quindecim Congregationibus exigui omnino momenti, puta apud puellas Monialium vel similibus. Nihil peculiare ibi agunt, quod non quivis Catecheta facere possit; sed importunis precibus Monialium cedentes, forte aliquando etiam tentationi iucundae alicuius et tranquillae occupationis conniventes, opera ista minuscula per annos et annos retinent. Perdunt deinde gustum et vigorem ad altiora ac magis ardua opera molienda aut tentanda, interque dulces gratarum animarum parietes facile obliviscuntur, esse multo difficiliora et grandiora nobis problemata solvenda, Ecclesiam multis et

et formidandis hostibus circumcinctam alia prorsus conamina et auxilia a nobis expectare; homines nos esse debere, qui, quo loco maxima damna Ecclesiae imminet et maximum lucrum animarum portenditur, illuc veloces accurrant et in primas ac difficillimas semper Ecclesiae militantis acies studiosissimi prosiliant.

Pressit me, ut etiam ipse cum tota sinceritate loquar, cura, ne segnium horum et nimis commodorum apostolorum mollem « pugnandi » modum sive per « A. O. » probare aut defendere viderer, sive indiscriminatim laudare Congregationes. Huius rei ut vel speciem declinem, epistola R. V. grata mihi ansa est.

Revera nihil videtur sacerdotibus zelo et scientia melius cultis, et sic etiam NN., magis esse commendandum in apostolatu, quam *rationalitas* et *amplitudo quaedam cogitandi*, problemata videndi, viasque quaerendi, quibus permagnis Ecclesiae necessitatibus hodiernis obviam eatur. Ignatianum illud « ad maiorem Dei gloriam » nunquam fortasse graviore pondere, quam nostris diebus, animos nostros percellere debuit. Hodie enim revera non ille laudandus Iesuita est, qui aliquid boni facit, sed qui ex multis, qui se offerunt, laboribus — quantum id sibi per obedientiam licet — eos seligere et scit et vult, qui amplissimos fructus praeter ceteros promittunt.

Verum non facile hoc eligendi negotium est. Tanta enim est hodie rerum omnium perturbatio ac vitae socialis et culturalis confusio, adeo exinde necessitates animarum excreverunt et in dies crescunt, ut vel oculis comprehendere omnia illa, quae facienda nobis occurrunt, difficillimum sit. Deest etiam programma quoddam commune et bene elaboratum agendorum omnium inter catholicos. Animarum cura, totaque actio catholica hodie ars quaedam est et scientia, cui leges et regulae certae sunt, sed nusquam plene collectae et evolutae. Unde etiam ipsa actio catholica vaga est saepissime et arbitraria, sine consilio et nexu coeptorum inter se, sine magnis lineis et sibi coordinatis. Quemadmodum si silva quaedam vastissima et incultissima excidenda esset, plena paludum, saxorum, ferarum, serpentium; et adessent centum viri ad eam exstirpandam: sed nullo fere ordine, nullo consilio technico inter se inito, nec laborem scite inter singulos distribuendo, opus aggrederentur; alius hic, alius illic cursaret, hic arborem quandam magno nisu laceraret, ille dumetum incenderet, impediendo saepe alius alium, neque omnium labores et consilia in unum conferrentur: hanc fere actionis apostolicae imaginem multis in locis conatus catholicorum praebent. Nihil igitur mirum, quod etiam nobis saepe difficillimum est optimam viam invenire, qua revera non tantum ad aliquam, sed ad “ maiorem ” Dei

gloriam obtinendam feramur, et non tantum aliqua pia opera, sed totam Ecclesiae condicionem in singulis regionibus notabiliter promoveamus.

Certe labor noster in Congregationibus vel aliis quibuscumque laboribus apostolicis non debet nos a maiore Dei gloria quaerenda, ab utilissimo quoque officio Ecclesiae et animabus praestando retinere, sed e contra: valor et momentum Congregationum tanti aestimanda sunt, quantum ad altissimos illos fines, de quibus loquimur, conducunt.

Haec fere sunt, in quibus consentimus. Restat, ut quibus rebus dissentiamus, ostendam.

R. V. putat, Congregationem natura sua Nostris ad arctissimum operationis catholicae circumrestringere. Hoc ego negare cogor. Reapse multos Directores ita rem concipere, acsi Congregatio pia quaedam consociatio tantum esset ad Sodales in statu gratiae conservandos et quibusdam delibamentis apostolicis exercendos, concedo. Haec esse Congregationis naturam, nego. Vel etiam subdistinguo, et concedo tentationem aliquam satis prope adesse in Congregatione, ut Director ex principio selectionis illegitime inferat, satis se fecisse, si selectos quosdam Sodales solito paulo altius in spiritu excoluerit. Concedo etiam illud, plurimos Sodales devotulos vel dovotulas vix esse aptos ad magnas res pro Ecclesia moliendas. Sed dico et affirmo, maximam curam nostram in Congregationibus regendis eam esse posse et esse oportere, ut *adiutores nobis formemus ad altissimos labores ad Ecclesiae utilitatem exanclandos*; adiutores inquam multo praeter solitum diligentiores et cultiores, et certe aliquos saltem, qui etiam eximie ad rem catholicam in tota vita moderna instaurandam valeant.

Haec certe est etiam ratio, cur Congregationes imprimis virorum tanta vi a supremis nostris Superioribus urgeantur. Profecto non ex contemptu feminarum hoc fit, quippe quarum Congregationes saepe etiam ipsae insigni fructu vigeant. Sed ideo viri imprimis Nostris commendantur, quod maior et amplior et efficacior in totam vitam socialem et intellectualem christiano modo instaurandam virtus ac potestas certe viris competit.

Posse Congregatione amplissimos illos fines apostolatus moderni attingi, nuper longius et latius ostendimus; quare repetendis illis, quae iam diximus, supersedemus.

Dicit R. V.: bene, sed tum multi Directores mutare omnino suum de Congregationibus conceptum debebunt, multoque altiore sibi finem in eis regendis praefigere. Respondeo: utique hac re vehementer opus esse. Exeundum est omnino ex illo modo Congregationes concipiendi, saltem virorum iuvenumque, sed suo etiam modo adolescentium in Collegiis, acsi de pio quodam ludo hic agatur vel inertis devotulorum contuber-

nio. Plus valeret profecto, si non 47.000 Congregationes mediocres in mundo essent, sed solum 4000 vel etiam pauciores, sed essent totidem Collegia Apostolorum magna volentium et agentium, seminaria « Iesuitarum laicorum », quos spiritus repletet Sancti Ignatii, non ad qualemcumque, sed ad maiorem et maximam Dei gloriam toto animi ardore anhelantis.

Iam si quaerit R. V., quanam sit ratio, cur iste modus concipiendi Congregationem vel inter NN. non sit adeo universalis, et sat multi sint, qui Congregatione nihil magni et maximi praestari posse sibi proponant: respondeo inde hoc provenire, quod ipsa notio genuina Congregationis apud non paucos NN. nubilo quodam obfuscata est, nec satis curatum est, ut inprimis ipsi NN. iam inde a Scholasticatu, into ab ipso Novitiatu, clare de Congregationum natura et momento edocerentur. Quot eximii PP. conqueruntur, quod studiis absolutis in vastissimum laboris apostolici campum immissi et quasi protrusi sint, neque de modo agendi et de singulorum officiorum aut operum apostolicorum indole ac methodo in antecessum bene edocti fuerint! Quot sunt Directores, qui cum Congregationi praeesse exordirentur, ne id quidem sciverint, quid proprie Congregatio esset, quidve valeret, aut quomodo recte gubernaretur! Quodsi deinde graves defectus methodicos in Congregatione regenda commiserunt, resque susque deque versae sunt, facile animum desponderunt et non suum modum agendi, sed ipsam Congregationem ineptitudinis cierunt!

Habemus ceterum hunc defectum praeparationis practicae non tantum quoad Congregationes, sed etiam satis generali modo circa totius actionis catholicae hodiernae methodum. Antea fortasse satis erat sacerdotes, et sic etiam NN., duplici modo excolere et educare, seu duplici velut thorace circumcingere: educatione ascetica et theologico-theoretica. Hodie tamen adeo intricata et vasta est laborum apostolicorum multiplicitas et difficultas, ut peculiari quadam arte et scientia practica rerum agendarum opus sit ei, qui officio apostoli pleniore quodam sensu satisfacere velit. Sicut enim ad exercendam mercaturam, vel strategiam militarem, vel oeconomiam nationalem hodie non iam sufficit voluntas tantum vel theoretica quaedam et generalis instructio in scholis generalibus, sed specialibus studiis et exercitationibus practicis opus est illi, qui in istis rebus aliquid magni obtinere desiderat: ita etiam in apostolatu moderno cum maiore aliquo fructu exercendo requiritur, ut complicatas illas vias ac rationes, quibus actio catholica hodie continetur et evolvitur, prius bene cognoscamus, oculis complectamur, atque ut ita dicam, methodo apostolatus moderni studeamus, antequam ad laborem

ipsum praecinctos et praeparatos nos sentiamus. Nosse metaphysicam et etiam dogmaticam, apologeticam, moralemque necessarium est, sed non sufficit; sciendum est etiam, quonam pacto, qua arte, quibus viis ad vitam modernam principiis christianis instaurandam accedendum nobis sit.

Sed ubinam haec docebantur? Ubinam iuvenibus nostris methodica de operibus nostris instructio tradebatur? Praeter aliqua elementa theologiae pastoralis vix, quod ego sciam, de his rebus quidquam dari solebat. Ab ultimis tantum annis, hortante A. R. P. N., de Congregationibus regendis instructiones et Academiae inter Scholasticos nostros instituuntur; Patres vero hinc inde congressibus privatis seu conferentiis de iis, quae ad Congregationes operaque similia pertinent, sese edocent. Curandum tamen esset, ut frequenter et ubique tales conferentiae haberentur et in Scholasticatibus vel Domibus Tertiae Probationis instructiones practicae tum de aliis apostolatus hodierni operibus, tum etiam de Congregatione modo quodam regulari et complexivo traderentur.

Sic spes erit, fore, ut Congregationum Directores, sive actuales sive futuri, non relinquantur sibi, circulisque parvulis, sed magna consilia inter se capiant, et Congregationes tamquam opera concipiant, quibus non tantum pietas selectorum quorundam hominum foveatur, sed acies quaedam bene ordinata formetur ad ea omnia praestanda, quae tempora nostra requirunt, ad reducendam societatem humanam magnis passibus ad vitam catholicam, tam in rebus privatis et familiaribus, quam in publicis et socialibus (1).

Gaudeo, quod R. V. occasionem mihi prae-buit haec innuendi, et puto, vel ideo gratos nos esse erga Patrem Nostrum oportere, quod per ephemeridem hanc nostram modestissimam modum nobis prae-buit, si non ore, certe scripto de rebus istis practicis inter nos agendi, ideas nostras evolvendi, ac velut permanenter conferendi inter nos de rebus pastoralibus temporis nostri, deque modo augendi fructus laborum illorum, quibus totas vires nostras vitamque ipsam devovimus.

R. V. servus in C.

EDITOR.

(1) Fortasse non est inutile iam hic indicare duos libros praeparari in Secretariatu nostro Centrali. Alter liber erit "*Manuale Directorum Congregationis*", quem speramus mox in lucem proditum esse; alter vero *manuale quoddam apostolatus moderni*, seu methodica quaedam, sed succincta introductio in systema totius actionis catholicae. Liber prior ad usum Directorum Congregationum (non solum Nostrorum) destinabitur; alter vero ad usum sacerdotum simul et apostolorum laicorum, inprimis Sodalium Marianorum.

## Habeatne Congregatio aestivas vacationes ?

Regula 5 monentur Congregationes, ut conventus ordinarios *ne mensibus quidem aestivis interrumpant*, « nisi ob absentiam Sodalium vel aliam causam, quae, ne conventus fiant, illo tempore prohibeat ».

Unde patet Congregationem per se non admittere ferias. Per accidens autem saepe vacant conventus, maxime in Congregationibus Collegiorum et Convictuum. Fortasse id emolumenti vacatio ista habet, quod plenior mentis iuvenilis relaxatio et maior libertas simul cum studiorum intercapedine concessa animos iuvenes magis disponat ad fervorem autumnio eo vividius renovandum. Sed certo non caret eiusmodi vitae sodalitiae intermissio periculis, quippe quod iuvenes eo ipso tempore, quo maioribus tentationibus expositi sunt, exercitationibus vitae Marianae priventur.

Quae ut incommoda vitentur et tamen exhaustis viribus restituendis iusta otia indulgeantur, haec in praxi servari solent :

1) *In Congregationibus adultorum ac generatim illis, quae extra Collegia reguntur*, conventus ordinarii etiam aestate fieri pergunt, eo tamen moderamine, ut rarius et brevius agantur. Sic e. g., ubi per annum octavo quoque die de more convenitur, aestate tantum bis in mense congregantur Sodales ad solitas preces fundendas et spiritum fraternum et apostolicum fovendum, cum allocutione Directoris vel nulla vel brevissima. Academiae quoque interim cessant, ex operibus autem et Sectionibus ea tantum tenentur, quae specialibus feriarum occasionibus et necessitatibus obveniunt. Communio certe menstrua nequaquam aestivo tempore est ommittenda. Solent etiam peregrinationem aliquam illo tempore Sodales indicere, qua et animi vires recreentur et corporis, et simul popularium aedificatio negotio satis facili curetur.

Levior Congregat'onem gubernandi ratio aestivo tempore morem quoque passim sanxit, absentium a conventibus Sodalium excusationes facilius admitendi, seu mitius utendi punctatione in recognoscenda singulorum praesentia. Hortandi certe sunt Sodales, ne sine ratione obsequio isti Mariano tempore aestivo renuntient, verum si quos sive rusticatio sive calores sives familiaris vitae necessitudo a frequenti conventu retinent, clementius cum his isto tempore est transigendum.

2) *In Congregationibus adolescentium*, qui aestate in eadem civitate permanent, mutatis mutandis eadem servari solent, quae de adultis diximus. Sin, ut in plerisque Collegiis evenit, iuvenes in varia loca ad patrias sedes sese recipiunt, ut plurimum nulla communis exercitatio per ferias agitur, nisi quod forte una alteraque peregrinatio

communis instituatur eorum, qui prope habitant. Sed eo magis Directori Sodales suos amanti via quaerenda est, qua salutis profectuique Sodalium tempore isto periculorum referto provideat. Quapropter haec vel similia Director tentabit :

a) Iam antequam iuvenes e Collegio discedant, multum insistat Director, ut Sodales sancta voluntate et forti animo se *ad vacationem religiose transigendam accingant ac praeparent*. Inculcet igitur sedulo, tempus feriarum iucundissimum utique esse, sed etiam multis iuvenibus *periculosissimum* evenire posse ; esse, quorum fidei virtutisque unius vacationis tempus lethalia vulnera inflixerit ; abiisse Sodales pientissimos ac castissimos, ruinamque miserabilem animi et corporis reportasse. Libertatem illam, qua nunc eis fruendum fuerit, *perbellem occasionem exsistere* ad id ostendendum, quanta constantia quamque virili animo datam semel suae Matri ac Reginae fidem servare, sibi ipsis relictis, sciant. Ferias proinde *vitae praeludium quoddam esse posterioris*, eiusque rei indicium, quantum quisque virtute valeat valiturusque sit totius vitae tempore, quum sibi ipsi fuerit permittendus. Urgeat denique Director et proponat amplam patefieri feriarum tempore *occasionem opera apostolica exercendi*, maiorem certe, quam dum foribus Collegii fervor eorum zelosus circumsaeptiatur. Nunc adesse tempus, quo libere eis liceat rudes pueros secum ad mensam eucharisticam et missam dominicalem trahere, contribulibus suis facili quodam modo doctrinam religionis tradere, libellos et ephemerides catholicas propagare, turpiloquia inter coevos arcere etc.

b) Hortetur deinde Sodales, ut non tantum *firmiter sibi praefigant stabilem ordinem* piarum exercitationum et inprimis frequentem communionem, sed etiam ut *rationem quamdam Directori reddant* statutis temporibus de fructu conatuum suorum tam in pietate quam in apostolatu. Epistolarum inter Sodales et Directorem feriale commercium saepe virtutis et fervoris vacillantis optimum est illo tempore firmamentum. Invitet igitur Director suos ad diligenter mittendos de se *litterarum nuntios*, etiamsi quando ipse eis per temporis penuriam vix aut ne vix quidem respondere possit.

c) Ubi apostolatus Congregationis Sectionibus munitus et distributus est, praestat *invitare Sectiones*, ut *programma quoddam facile* pro feriarum tempore unaquaeque sibi effingat et constituat ac singuli promittant, ut quaecumque ex horum programmatum mente fecerint, de iis altera quaque hebdomada Praefectum vel Sectionis suae centurionem litteris scriptis edoceant. Sic sacra aemulatio accendetur et rationis reddendae conscientia ardor interim fortasse relapsus stabilitis temporibus facilius expergefiet.

Et sic spes erit, fore, ut aestivi calores non refrigerent, inverso naturae ordine, Sodalium fervorem, sed ad maiorem etiam ignem Mariani amoris accendant (1).

(1) Quodsi "Acies Ordinata" per bimestre vacat, hoc non ideo fit, quasi tota vita Congregationis aestate intermittatur, sed quod isto tempore NN. nec legendi otium semper habent, et itineribus exercitiis ac similibus rebus detinentur.

## BREVIS CONSPECTUS HISTORIAE CONGREGATIONUM B. M. V.

(Continuatio 4a)

Sodalitas etiam in regionibus longe ab Europa dissitis insignia addidit religiosae vitae ornamenta. Audi pauca e plurimis exempla a P. Cordara de *Indis* relata: "In Salsettis, inquit, duo excitata nuper fuerant tenerioris aetatis Sodalitia. Mirificum porro est, quo pietatis studio ferverent, etsi adhuc adolescentuli, novi Sodales, quantique facerent vel minimas legum, quibus Sodalitatum disciplina constabat. Similia tradunt litterae de alia puerorum Sodalitate Damani haud ita pridem erecta. Haec aiunt sacram familiarum quoddam veluti seminarium videri potuisse; tam multi inde adolescentes in sacros subinde ordines immigrabant. Id addunt profuisse plurimum ad fovendam vel etiam redintegrandam inter nos et alios Religiosos concordiam; eam videlicet rem, quae cum ubique optabilis, tum vero in India ad Dei cultum amplificandum est maxime necessaria" (1). Praeclara vel inter *Canadensis* regionis indigenas, tanta ferocia quondam infames, edita sunt virtutum christianarum exempla institutis inter illos Congregationibus.

Etiam in *Sinis* iam ab anno 1609 Congregationes florere coeperunt. Prima Congregatio Sinensis a P. Ricci in Peking fundata est, eaque *ex 40 latronibus conversis*. Dux enim quidam latronum, insignis audaciae vir, audierat sacerdotem Europaeum viam aeternae salutis pandere iis, qui ipsum adiissent. Patrem igitur suum senem, quem unice diligebat, Patri Ricci obtulit, ut hic ei viam salutis ostenderet. Instructioni religiosae patris etiam ipse interesse voluit, ut patrem memoria hebescentem in addiscenda religione salutifera adiuveret. Corripitur etiam ipse gratia divina et baptismum petit. Nec satis, sed etiam quos modo latrocinii et flagitiorum socios habuerat, ad ve-

ram religionem sequendam inducit. P. Ricci tanto gratiae miraculo commotus eos Sodalitio Mariano instituto ad altiora virtutis exercitia invitat et inducit. Dux latronum, qui cum baptismo nomen Lucae acceperat, omnium unanimi consensu Praefectus eligitur (1).

Mox Congregationes aliae exsurgunt in decem variis provinciis, brevique Sodalium numerus quadringentesimum superat. Multi horum Sodalium deinde Missionariis catechistae sunt additi et sic demum illud evenit, ut aliquando quinquies vel sexies milleni indigenae simul ad fidem converti potuerint.

Evangelii igitur in illis temporibus per Sinas extensio multum debet Congregationibus Marianis, quarum numerus subinde ad centum usque crevit (2).

Similia de notissimis illis *Americae Meridionalis Reductionibus* earumque Sodalitiis Marianis perhibentur; de quibus exstat celeberrimum illud Petri Faxardo, Episcopi in Buenos Aires effatum, se non credere vel unicum committi annuatim peccatum lethale in omnibus illis Reductionibus (3).

### Flores quidam horti Mariani.

Flores, qui in horto Sodalitatum Marianarum coelestem odorem sparserunt, nemo omnes, nisi Deus omniscius, recensuerit. Aliquos tamen hic enumerare licet.

Iam si illos praeponimus, quibus altarium honores a Dei Ecclesia sunt decreti, inter illos, qui sive Sodales, sive Moderatores aut Promotores Marianarum Congregationum erant, invenimus Sanctos: S. Franciscum de Sales, S. Franciscum de Hieronymo, S. Ioannem Bapt. de Rossi, S. Ioannem Berchmans, S. Ioannem Franc. Regis, S. Leonardum a Portu Mauritio, S. Petrum Claver, S. Petrum Fourier, S. Fidelem a Sigmaringa, S. Carolum Borromaeum, S. Gabrielem a Matre Dolorosa; inter Beatos: B. Petrum Canisium, B. Andream Bobola, B. Antonium Baldinucci, B. Bernardinum Realino, B. Carolum Spinola, B. Edmundum Campion, B. Gasparum del Bufalo, B. Gregorium Barbarigo, B. Ioannem Eudes, B. Ioannem Ogilvie, B. Ioannem Sarcander, B. Aloisium Mariam Grignon de Montfort, B. Marcum Crisinum, B. Rudolphum Aquaviva, B. Robertum Bellarmino; inter Venerabiles: Innocentium XI, Claudium de la Colombière, Iacobum Rem, Iacobum Sales, Ioannem Franciscum Tenderini, Marcellum Mastrilli Martyrem in lapo-

(1) *Cecilio Gomez Rodelez S. J.*, Praesideskorrespondenz, 1924, 69 sqq.

(2) *Delplace*, l. c. 80 sq.

(3) *Ibid.* 81.

(1) *Historiae Soc. Iesu pars sexta*, Annus 1619, 206.

nia, Iosephum Mariam Pignatelli, Aloisium la Nuzza etc. (1).

Multa opera insignia e Congregationibus prodixisse praeterea compertum est. Sic praeter Seminarium Missionum Parisiense, quod diximus, *B. Ioannes Eudes*, pater Congregationis Eudistarum, *S. Franciscus Salesius*, Visitationis fundator, *S. Petrus Fourier*, familiae Nostrae Dominae ac Canonicorum eiusdem institutor, *Olier*, qui Sulpicianorum, *de Montfort*, qui Missionariorum S. Spiritus erat pater, multique alii magnarum rerum auctores spiritum, quem in Congregatione Mariana vel hauserant vel confoverant, sacris a se conditis famillis tradiderunt (2).

Adorationis 40 horarum pium usum non Sodales primum invexerunt, quippe quam iam anno 1556 Maceratae in Italia P. Mortagne et Mediolani eodem fere tempore P. Iosephus O. Cap. movissent sed Congregationis opera imprimis consuetudo haec tanta incrementa cepit et tantopere propagata est (3). Ex Congregatione recentiore tempore prodiit, aut per illam certe late diffusus etiam mos est, mensem Maium Reginae Veris aeterni sacrandi (4). Opus deinde S. Ioannis Regis, matrimoniis sanandis dedicatum (5), ac tandem Conferentiarum S. Vincentii a Paulo per Fredericum Ozanam institutio, Sodalium ope maxime floruerunt (6).

Sed quanam est lingua, quae omnes Sodalitatis Marianae laudes, quae ei historia teste compentunt, digno sermone brevique complectatur?

Ut brevi oratione omnia complectamur, hic magni illius Doctoris, *Sancti Alphonsi Ligorii* encomium afferre iuvat. Is cum tantopere laboribus apostolicis et missionibus popularibus operam dedit, ad conservandum harum fructum nihil magis quam Congregationes Marianas conducere dictitabat. "Missiones habendo, ait, ipsi nos earum utilitatem agnovimus, nam in genere loquendo plura peccata in uno homine inveniuntur, qui Congregationi non adhaeret, quam in viginti Sodalibus". Quid hoc tanti viri testimonio fingi potest altius? Ille etiam ait inscriptos in album Congregationis Sodales iure de hac dicere posse illud Sapientis: "Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa" esseque Sodalitatem turrim David, ex qua mille clipei pendeant omnisque armatura fortium, atque gratiae conservandae media in Congregatione dari, quae extra hos conventus difficillime viris saecularibus tanta copia praesto sint. Exempla etiam

tutelae Marianae in Sodales prodigae narrat S. Doctor opere quod de gloria B. Virginis scripsit (1).

E plurimis tandem contemporaneorum testimoniis unum hic prostet Conventualis Carthusiani ad S. Vitum, *Francisci Chrienewaldt* (1626) de Congregatione Ratisbonensi verbum: Sodalitatem B. M. V. a Patribus Societatis Iesu ad incredibilem iuvenum utilitatem esse institutam, per eam adolescentium animos miro modo honestatis sensu imbui; quod in conventibus didicerint, alacres postea in familia ipsaque urbe propagare, esseque laetissimo spectaculo, cum ceteris ludo indulgentibus Sodales ad pauperes, aegrotosque currant vel templa invisant. Ex his Sodalitatibus illos homines vere christianos prodituros, qui sive ecclesiastici sive civici novum religioni catholicae splendorem sint vindicaturi (2).

Id genus testimonia innumera possunt afferri atque etiam ad nostros usque dies saepe repetita.

### Congregatio persecutionibus infestatur.

Nunquam deerat Congregationi sors, quam Apostolus praefatus est, fore ut quotquot vellent pie vivere in Christo Iesu, persecutionem paterentur. Orta iam saeculo medio XVIII tempestate illa, qua nihil credentes homines ad Ecclesiam extirpandam uti voluerunt, etiam Congregatio suam viam crucis ingredi est coacta.

Suppressa Societate Iesu (1773) non ideo Congregationes vivere desierunt, cuius rei signa sunt novae regularum editiones, quae post 1773 evenerunt in Bavaria, Gallia, Italia, Belgio (3). Auctore Maximiliano III Duce et Electore Bavariae Congregatio Monachiensis sub sacerdotum saecularium cura non tantum vivere perrexit, sed etiam Principis petitu a Clemente XIV novis Indulgentiis est locupletata.

Romae Praelati, quibus Societatis Iesu suppressae cura erat mandata, Primae Primariae gubernium sacerdoti saeculari zeloso, *Petro Antonio Vittenè*, tradiderunt; ac spoliato toto Collegio Romano solis sacelli Primae Primariae ornamentis et suppellectili parcitum est. Data etiam est Primae Primariae venia aggregandarum Sodalitatum novarum, quae adhuc solius Praepositi Generalis fuerat. *Septimius Costanzi*, qui sacerdoti Vittenè Director successit, id obtinuit privilegii, ut in sacello Congregationis singulis annis propria de SS. Corde Iesu Missa dici permitteretur (4).

(1) *Mullan*: The Sodality of Our Lady etc. 6 sq.; *Delplace*, l. c. 116 sqq.

(2) *Delplace*, l. c. 118 sq.

(3) *Delplace*, 104.

(4) *Ibid.* 172.

(5) *Ibid.* 193 sq.

(6) *Ibid.* 188 sqq.

(1) *Delplace*, l. c. 54, 215, 218.

(2) *Duhr*: Geschichte des Jesuiten etc. II-a. 121.

(3) In ipsa Anglia, ubi catholica fides fere omnino deleta est, Congregatio in Stonyhurst anno 1616 fundata, omnibus persecutionibus supervixit. (*Delplace*, 151).

(4) *Delplace*, l. c. 145 sqq.

Impiorum tamen hominum calumniis multi id temporis a Congregatione Mariana avellebantur. Revolutionibus ac bellorum Napoleonorum furoribus Congregatio plerisque in locis cum templis ac Collegiis catholicis simul extincta est. Solo in regno Russiae Albae singula Societatis remanentis Collegia tranquille coluerunt Congregationes suas.

Recrudescente etiam posthac revolutione et religionis persecutione Congregatio novis identidem vicissitudinibus erat obnoxia. Sic in Gallia anno 1830 iterum revoluta contra Congregationem et Societatem Iesu tum scriptis libellis, tum calumniis sparsis, tum legibus iniquis saevitum est.

Nihil tamen impedire potuit, quin Congregationis arbor, flexa utique tempestatum furore, sed nequaquam fracta, saeculo XIX atque ad nostra usque tempora iterum iterumque caput fortis erigeret coronamque et frondes viridiores semper vigore panderet.

#### De Congregationibus recentioris aevi.

Vixdum Parisiis terror revolutionis primae sedatus quievit, *P. Ioannes Delpuits*, Societatis Iesu quondam sacerdos, ab Archiepiscopo Parisiensi (Mgr de Beaumont) canonicatu donatus, sex iuvenes iuri ac medicinae arti studentes sibi adscivit, ut depopulatae in ea urbe religioni per Congregationem Marianam consuleret. Iam redeunt pia antiquitus solita exercitia: currunt iuvenes schola Mariana culti ad nosocomia et rudium domos, simul cum corporali misericordiam spiritualement exercitaturi; iam studiorum socios festinant a vitiis retractos ad sacramentorum usum invitare.

Complures ex hac Sodalitate egressi ornamento et subsidio rei catholicae postea in sua patria fuerunt, hi Episcopi, illi rei publicae magistratus facti, alii armis, alii litteris insignes. (Forbin-Janson, Montmorency, de Ravignan, Mac Carthy, Laennec, Cauchy, alii). Merito hanc laudem Patri Delpuits titulus tumuli tribuit, quod "Deo devotos ac Deiparae Virgini innumeros verbo et exemplo alumnos informavit". Anno 1809 Sodales, quod summi Pontificis litteras contra Napoleonem datas propagassent, conventus agere a gubernio vetantur; sed defuncto pio fundatore a Philiberto de Bruyard, postea episcopo gratianopolitano (Grenoble), iterum congregantur et diligenti servitio Virginis vivunt, donec Societas Congregationum fundatrix a Christi vicario novae vitae redditur. Huic Congregationi solo anno 1813 400 novi Sodales adcreverunt, anno autem 1828 non minus 1349. Habuit haec Sodalitas etiam tota fere Gallia colonias, universim circiter 80 (1).

Societate Iesu a Pio VII anno 1814 restituta novus Congregationibus Marianis splendor additus. Mox *Leo XII* Collegium Romanum reddit Societatis sacerdotibus, ut "pro religionis studio, quo incendi eos decet, atque ex Societatis instituto, quo se in animarum salutem manciparunt, nedum ad pueros et adolescentes piis ac liberalibus disciplinis accuratissime imbuendos operam et industriam quam maximam connitantur impendere, sed et ad eos curatione sacrorum *statim in Congregationibus* iuvandos incumbant, necnon ad ceteros etiam Christi fideles in memorato Orationario, ut pridem in more habebant, excolendos praesto sint". Per idem breve ("*Cum multa in Urbe*", 17 Maii 1824) ius redditur Societati alias quoque Sodalitates Primae Primariae aggregandi. Quae potestas ab eodem Pontifice anno 1825 ita extenta est, ut omnes omnino Congregationes, etiam quae non essent Societatis curae commissae, aggregare Primariae liceret (1).

Societate Iesu crescente etiam Congregationes nova incrementa ubique terrarum ceperunt. Quod clarissime patet numeris aggregationum novarum inspectis. Cum enim ab initio usque ad annum 1824, i. e. intra 240 annos, 2476 diplomata aggregationis Prima Primaria edidisset, sequentibus 40 annis, i. e. usque ad annum 1864 non minus 7540 diplomata distributa sunt. Ex his fere quarta pars Belgio data est, ubi priore saeculi XIX parte Congregatio summa incrementa habuit.

Sed non sola Societas Congregationibus erigendis dedit operam, verum etiam *sacerdotes saeculares* et variae religiosae familiae zelum Societatis aemulari maiorem in modum coeperunt. Ita factum est, ut Episcopis suum clerum ad Congregationes dirigendas adhortantibus, brevi tempore multo plures a clero externo quam a Societatis hominibus directae Sodalitates apparuerint. Quod primum est ab antiquis Congregationibus discrimen.

Alterum discrimen ab antiquis Sodalitatibus, vel potius nova earum evolutio illa erat, ut singulis pietatis ac caritatis operibus melius et ordinatius obeundis *sectiones* stabiles in plerasque Congregationes sint introductae. Qua in re Congregatio iuvenum Barcinonensis, auctore *P. Ignatio Fiter*, exemplo clarissimo effulsit. Sed etiam Congregationes in Germania, Gallia, Belgio, Austria, Polonia, Hungaria et America suas sectiones habere coeperunt. Aliae sectiones suos Sodales ad eucharistici cultus splendorem et communionum numerum augendum delegarunt, aliae ad nosocomia et carceres et opera misericordiae, quae a S. Vincentio a Paula nomen ducunt, aliae ad doctrinam christianam pueris et rudibus explicandam,

(1) *Delplace*, l. c. 154 sq.; *Jos. Burnichon*, S. J.: *La Compagnie de Jésus en France 1814-1914*; I, 115 sqq.

(1) *Mullan*: *The Sovality* etc. 51 sq. 95 sqq.

aliae ad bonos libros ac diaria catholica propaganda, aliae ad Missiones inter infideles adiuvandas.

Ex istiusmodi sectionibus paulatim multa opera associationesque, imo etiam religiosae familiae ortum habuerunt, nec longe abesset a vero, qui diceret, excrescentem in dies organisationis catholicae fervorem ac necessitatibus temporum respondentem varietatem non ultimo loco a Congregationum Marianarum vigore et exemplo exiisse.

Tertium quod notare de novis Congregationibus licet, est Congregationis *inter feminas* maior diffusio. Cum enim initio vetitus omnino fuisset feminis in Congregationem aditus, et praesertim Praepositi Generales Societatis Iesu diu presbyteros suos a regendis feminarum Sodalitatibus cohibuissent, a medio fere saeculo XVII resistere sacrae mulierum importunitati vel ipsi Iesuitae non diutius potuerunt. A Benedicto XIV igitur ("Quo tibi" 8 Sept. 1751) permissae et erectae sunt aliquae piarum feminarum Sodalitates, sed pauciores et numero et actione (1). Recentiore tamen aetate, qua condicio feminarum satis mutata eaeque ad vitam publicam maiore cum independentia admissae sunt atque res catholica omnium omnino concursus ad apostolatam et Ecclesiae defensionem expetebat, etiam feminarum accuratior ad apostolatam laicum formatio necessaria prorsus apparebat. Ita factum est, ut Congregationes femininae mox numero viriles aequarent, imo superarent.

Nec tamen ideo viri iuvenesque neglecti. Nunciantur ex utraque terrae hemisphaera exempla Sodalitatum virorum recentis temporis, quae nulli veterum Congregationum videntur esse secundae. Catholicam rerum restitutionem multis in locis hae virorum et iuvenum Congregationes praepararunt, ut eventus posteriores cum Congregationum vigore comparanti vix de utriusque rei connexionem dubitare liceat. Sic urbis Viennae christiana sub Lueger reformatio vix creditur potuisse accidere sine Congregationum virorum labore praevio. In Statibus Unitis Americae vita catholica admirabiles fecit progressus. Sed Patres Societatis a medio fere saeculo XIX nihil antiquis habebant, quam Congregationes instituere, maxime virorum atque iuvenum. Sic in St. Louis alumni Universitatis prope mille adscripti Congregationi erant; in Chicago item plus mille viri ad varias Congregationes pertinentes spectaculo et aedificationi erant, cum mox in hac, mox in illa ecclesia catervatim ad sacra mysteria publice accederent; urbes Boston, Baltimore, Cincinnati, New York singulae plus 4 milia virorum Sodalium in coetibus 5, 10, 20 distributa congregaverant. In Belgio praeter Congregationes Collegiorum ac feminarum

25 Sodalitates virorum ac iuvenum numerabantur, quarum una, Gandiensis, quamquam in admittendis novis membris severissima, anno 1839 400 iuvenes adultiores cum 250 patribusfamilias comprehendebat. Redintegrato per Sodalitates fervori religioso multi id tribuebant, quod Belgae catholici brevi etiam in vita publica gentis suae victoriam de iis, qui liberales vocantur, reportarunt (1).

Iure igitur Summus Pontifex *Pius IX* (ipse Sodalitis) (2) anno 1863 summis laudibus Congregationem Marianam iterum extulit et tercentesimi anni ab origine sollemnitatem agentis, Indulgentiis concessis, gratulatus est. In brevi "*Exponendum nuper*" Pontifex sibi inquit "nihil iucundius nihilque acceptius esse posse, quam ut fideles, ac inprimis iuvenes, quos impii homines suis machinationibus ac dolis circumvenire quotidie student, iis Sodalitiis dent nomen, quorum finis praecipuus est pietatem et devotionem erga Deiparam Immaculatam fovere et excitare".

Pari encomio *Leo XIII*, ipse quoque aliquando Congregationis Sodalitis (3), Sodalitatem cohonestandam censuit anno 1884, qui tercentesimus Primae Primariae a Gregorio XIII approbatae erat. Breve dedit "*Frugiferas inter*", cui ipsum initium hocce est: "*Frugiferas inter Sodalitates quae in Deiparae Virginis honorem sunt ubique terrarum institutae, principem procul dubio locum obtinet, quae Prima Primaria appellatur, et ipso nomine prodit, quantum amplitudine ceteris antecellit*". Idem Pontifex subsequenti anno non tantum approbationes atque facultates omnes renovavit, sed etiam quidquid eatenus in erectione aut aggregatione peccatum fuisset, sanatum sua potestate edixit (4). Multos etiam Indulgentiarum thesauros Sodalibus iterum iterumque aperuit; deditque potestatem Congregationes erigendi atque Indulgentiis Romanae Sodalitatis instruendi etiam Missionum exterarum Ordinariis (30 Iunii 1889) (5).

Exstat etiam *Pii X* oratio quam Sodalium Italicorum coetui dixit 7 Septembris 1904 (6); item saepe repetitae a Benedicto XV commendationes Sodalitii, cui ipse adolescens adhaeserat.

### De Regulis Congregationis.

Huc pertinet aliqua de *Regularum* Congregationis notitia. Primus ex PP. Generalium ordine P. Claudius *Aquaviva* Regulas anno 1587 sanxerat. Anno 1855 P. Petrus *Beckx* Patris Parthenii regulas assumendas esse declaravit, quod eas novis

(1) *Mullan*: The Sodality etc. 180\* sq.

(1) *Delplace*, l. c. 200 sqq.

(2) *Mullan*, l. c. 3.

(3) *Mullan*, l. c. 3.

(4) *Mullan*, t. c. 192\* sqq.

(5) *Mullan*, l. c. 196\* sqq. 223\* sqq. 219\* sq.

(6) *Mullan*, l. c. 243\* sqq.

temporum necessitatibus magis obviam ire putaret. Anno 1885 P. Antonius *Anderledy*, tum Vicarius Generalis, Regulis P. Beckx pro Sodalitatibus Societatis retentis, nucleum Regularum pro aliis Congregationibus edidit. Tandem anno 1910 P. Franc. X. *Wernz* Regulas fixit magis universalis indolis, breviores et lucidiores, quae hodie vigent. Fundamentum huic Regularum compositioni substratum est illa Regularum redactio, cuius Barcinone P. Caietanus *Puig* auctor fuerat. Opus tamen erat Regulas illas ad necessitatem communem omnium nationum adaptari. Forma nova 14 Patribus ad 9 omnino nationes pertinentibus examinanda tradebatur.

Sic tandem illa, qua omnes hodie utimur, Regularum redactio die 8 Decembris anni 1910 a P. *Wernz* approbari et edi potuit.

### De condicione hodierna Congregationum.

Dixerit fortasse quispiam Congregationi hodie vix iam esse locum, cum catholicorum operum organisatio mira varietate sit exulta omni que necessitati spirituali vel materiali singulis iam societatibus sit provisum. Revera non leve aliquando negotium tribunis rei catholicae quaestio facessit, quomodo inter tam multos apostolatus laici conatus rectas vices Congregationi tribuant. Verum sicut militaria negotia nullam fere victoriae spem capessunt, nisi bonos imprimis et fortitudine ac virtute instructos milites et centuriones formaverint, etiam rei catholicae opera ac societates tum demum vere proderunt, cum homines habuerint vigore supernaturali et virtutum amore atque apostolico zelo imbutos. Sic quantumvis excrescant tum necessitates, tum iis vincendis deditae societates, nunquam minuetur scholae Marianae utilitas ac summa opportunitas. Semper enim viris erit opus, qui cum S. Cypriano dicere possint: "*Non magna loquimur, sed vivimus.*"

Huius rei veritate compulsi hodiedum optimi homines Sodalitatibus Marianis fovendis atque augendis primas partes dant, innumeris Episcopis id consilii probantibus. Sit huius rei exemplum archidioecesis Friburgensis in Germania, cuius sacerdotes non tantum Congregationibus regendis in unaquaque paroecia sunt dediti, sed etiam ipsi magnam Sacerdotalem Sodalitatem constituunt, cum Sodalibus plus mille clericis, quibus ipse Archiepiscopus est Praefectus (1).

Quantum incrementi his diebus Congregatio nacta ubique gentium sit, aggregationum numero clarescit. Sunt enim Primae Primariae aggregatae Congregationes usque ad finem anni 1923 non minus 46.940, quibus, cum pars documentorum

perierit, ex virorum peritorum sententia circiter 10.000 addenda sunt (1). Anno 1923 aggregatae Primae Primariae sunt Sodalitates 1067, ex quibus 196 in Statibus Unitis, 183 in Germania, 75 in Austria, 61 in Polonia, 55 in Gallia. Ex his omnibus 268 erant sexus virilis, 29 mixtae, reliquae femineae.

Multae Congregationes suum etiam *periodicum* typis edunt. Prodeunt praeterea ephemerides Congregationum singulis nationibus communes; sic in Austria (ubi singulae ephemerides eduntur pro Directoribus, pro Sodalibus adultis, pro adolescentibus, pro puellis, pro pueris; omnino 5 diversae), in Neerlandia (tres ephemerides: viris, mulieribus, Directoribus), in Polonia, Hungaria, Hispania, Chili, Statibus Unitis etc.

Coepta recentiore tempore etiam publica Sodalitatum comitia, seu *congressus*, sive Directorum, sive omnium Sodalium regionis unius vel etiam nationis totius. Sic in Aachen (1862), Matriti, Barcinone, Caesaraugustae, Viennae, Salzburg, Innsbruck, Lille, Tournai, Santiago de Chile, Temuco, Amsterdam, Nymegen, Maastricht, Budapest, Laibach etc. (2) Quibus congressibus mirum in modum excitati ad fervorem animi, captaque communi colloquio de Congregationibus magis magisque evolvendis consilia.

Haud minoris momenti congressus ille erat, quem e Societatis Iesu sacerdotibus ipse Societatis Praepositus Generalis anno 1922 Romam coegit. Visum ibi Patribus est Secretariatum Centralem omnibus Congregationibus servitutum constituere.

Multis etiam id consilii arridet, ut inter se Sodalitates vinculis quibusdam *Federationis* uniantur, sua cuique independentia relicta. Iam tale foedus pleraeque Sodalitates in Hispania, Polonia, alibi inierunt. Item Secretariatus nationales ad propagandam et in sua puritate servandam Congregationis ideam instituuntur. Quae omnia et primum vigorem resurgere in Sodalitatibus docent et ulterioris in divinam gloriam et Virginis laudem progressus spem faciunt laetissimam.

(Finis).

(1) Memorabilia Soc. Iesu 1922; 612, 611 etc.

(2) *Mullan*, l. c. 171 sqq.

**De ephemeride nostra** et Secretariatus duo velimus notare:

*Primo*: Persecutione religionis in Gallia recrudescente consultius videbatur ephemeridem nostram interim non mittere in Galliam. Seponentur tamen apud nos fasciculi pro singulis domibus, ut pace revertente mitti possint.

*Secundo*: Praesidi Secretariatus nostri Centralis mox adveniet Pater quidam Americanus, cui cura peculiaris fovendarum Sodalitatum in terris anglico sermone utentibus mandabitur.

(1) *Mullan*, l. c. 94.

## De "Directrice" in Congregationibus apud Moniales.

Quicumque Nostrum Congregationem femineam unquam in domibus Monialium gubernavit, optime novit, non raro serias difficultates emergere inde, quod Moniales aliquando nimium patrociniū super Congregationes istas (ne dicam: super Directorem) exercere volunt. Quaestio ista: quatenus iura et officia Directrici illi Moniali competere, saepe in Congressibus Directorum discutiebatur, et semper ad id ventum est, Monialem, si prudens et strenua sit, optime Directori servire posse, auferendo ab eo curam minorum rerum, sed nequaquam propria in regendam Sodalitatem iurisdictione ditandam esse. Neque enim in Sodalitate duplex gubernium inter se independens tolerari potest, quod et unitatem atque ordinem subverteret, et auctoritatem Praesidis tolleretur. "Directrici" tantum ius competit, quantum ei Director tribuendum esse consuevit.

Directorem haec principia nosse oportet et ita procedere. Si — quod plerumque obtinet — Monialis prudens est et humiliter obsequens, res est facilis. Sin minus: cum omni caritate et patientia, sed etiam clare ei ostendendum est, ipsi praeter auxilium Directoris nullum ius proprie gubernandi competere. Si quid sive ipsi, sive Superiorissae domus circa gubernium Congregationis mutandum vel omittendum videatur, id rogando proponere eis licere, non autem postulare aut decernere, nisi agatur de ipso iure hospitalitatis in domo Monialium coarctando, vel dilatando; vel hoc illo modo exercendo. Ad domum enim suam Moniales ius habent, sed ex hoc iure nullomodo sequitur ius gubernii in ipsam Congregationem.

Specialis difficultas hac in re circa *Congregationes Religiosarum Sanctissimi Cordis (Sacré-Cœur)* oriri solet. Cum nos saepissime ab his Religiosis rogemur, ut Sodalitatibus earum Marianis praesimus, non erit abs re, quaedam de illis Sodalitatibus notare.

1. Congregationes istae Monialium "du Sacré-Cœur" non sunt eadem ac Congregationes nostrae. Habent enim Moniales istae ab anno 1825 a Leone XII et postea a Pio IX decretum speciale, quo eis permittitur, ut in singulis suis aedibus singulas Congregationes Marianas erigant, seu potius ab Episcopo loci erigi petant, et Indulgentiae speciales his Congregationibus tribuuntur.

2. Differunt a nostris Congregationibus etiam eo quod a) in singulis illarum domibus *singulae* tantum Congregationes eiusmodi erigi possunt (quae tamen plures sectiones, seu melius divisiones habere possunt) et b) praeter Directorem (Sacerdotem) etiam *Directricem (Monialem)* statuta illarum Congregationum praescribunt, cuius sit nomine Superiorissae "vices matrisfamilias gerere, invigilare quidnam in domo sua fiat et *nonnisi illas Sodales admittere, quas dignas esse intima domus consuetudine existimaverit*" (1).

(1) Sic ipsae Moniales declaraverunt: "Il y a lieu d'observer ici que le siège de nos Congrégations devant toujours être placé dans nos Maisons ou leurs annexes, la Société et la mai-

3. Moniales istae tamen amant suas illas Congregationes etiam nostrae Primae Primariae aggregari, tum quia indulgentiae huic concessae multo ampliores sunt, tum ex devotione erga S. I. Utrum hoc post Codicem (can. 723 § 1) valide fieri possit, iudicent canonistae.

4. Regulis Congregationum istarum opera apostolatus commendantur quidem, sed potius ut medium sanctificationis propriae et aedificationis mutuae et dummodo opera illa sexui femineo convenientia sint (2). Quod multo minus esse videtur, quam quod nostrae Congregationes sibi praefigunt.

5. Cum per regulas solum *una* per singulas domus harum Monialium Congregatio erigi debeat, quae tamen varias divisiones admittat, ex altera tamen parte vix possint e. g. matronae altioris condicionis cum puellis scholarum minorum et studiosis Universitatum unicam Congregationem efficere, essetque mera fictio iuris has diversas Sodalitates tanquam unicam Sodalitatem cum pluribus "sectionibus" respicere (nihil enim commune habent, nisi domum in qua versantur): Moniales istae solent unam Congregationem iure suo ("Enfants de Marie du S.-C.") instituere, alias vero simpliciter ut Congregationes nostrae regulae adaptatas per Episcopos erigere. Modum tamen gubernandi duplicem (scilicet per Directorem et Directricem) etiam in his Sodalitatibus nostram regulam sequentibus retinent.

Iam prudens Director in Congregationibus apud Moniales erectis generatim libenter admittet, ut Monialis eum in dirigenda Sodalitate adiuvet. Discrimen tamen substantiale intercedit inter "*adiutricem*" et "*Directricem*", inter *adiuvandum* et aequo fere iure *con-dirigendum*. Regulis enim A. R. P. Wernz et documentis pontificiis, quibus nostrae Congregationes reguntur, statutum est *Directori soli totam gubernandi plenitudinem* competere (Cfr. Reg. 16, 44, 49, 50). De "Directrice" regulae et statuta nostra nihil continent (iam ideo, quod proprie de Congregationibus tantum Domorum nostrarum directe agunt). Admitti tamen Directrices possunt, tamquam "*Praefectae primariae*" seu "*Subdirectrices*", nequaquam autem aequo iure, ac Director, tamquam Congregationem *dirigentes*. Monialis potest "invigilare" iis rebus, quae ad ordinem domesticum pertinent (dummodo Directori nolit patrocinari, seu magis "matrocinari"), sed decernere quidquam vel impedire, quod ad Sodalitatem regendam spectet, e. g. reicere aliquam Sodalē, quam Director admittendam putat, ex nostrae Congregationis regulis et spiritu non potest. Iamvero bonae istae Moniales hoc ius sibi tribuunt et experientia teste aliquando etiam invito Directore exercent, eo quoque gradu, acsi proprie Monialis Congregationem regeret, Director vero solum cappellanus esset.

Unde quoad praxin haec videntur tenenda:

1. Nostri non facile acceptent directionem Congregationis, quam plene ad normam nostrorum regularum regere non permittuntur. Indicent Monialibus se libenter acceptare adiutricem, sed non Condirectricem proprie dictam, propriumque ius regendi, Sodales admittendi

son ont non seulement le droit mais le devoir de s'y faire représenter par une Directrice, tenant lieu de la Mère de famille chargée de veiller à ce qu'elle passe dans sa demeure, et de n'admettre à son foyer que ceux qu'elle juge digne de son intimité".

(2) Cfr. Mullan n. 299.

etc. plene apud Directorem residere debere, qui utique iustis desideriis Monialium, in quarum domo Congregatio est, prudenter morem geret.

2. Quodsi Moniales hoc non acceptant, vel non putant se acceptare posse, liberum eis est eligere Directorem ex aliis sacerdotibus, non Nostris.

3. Si praeter unicam proprie suam Congregationem (cui nomen: "Enfants de Marie du Sacré-Cœur") alias quoque istae Moniales in domibus suis erigunt, easque nostrae Primae Primariae aggregari volunt, curandum nobis est, in quantum ad nos pertinet, ut saltem in his ulterioribus suis Congregationibus nostras regulas sequantur et Directori, sive Noster sit, sive alius, plenum ius regendi relinquunt.

4. Si quando non videtur receptus iam usus duplicis illius gubernii a nobis mutari posse in istiusmodi Congregationibus, tolerari potest aliquamdiu, sed etiam tum conandum, ut aut directio istiusmodi quamprimum alii sacerdoti tradatur, aut Congregationis gubernium ad nostrarum regularum mentem instituitur. Nam si Moniales suas regulas obtinent, etiam nos habemus nostras, et si iam acceptamus Congregationem mulierum dirigendam, aequum est, ut eas more nostro gubernemus, non alio. Neque sibi constarent bonae illae Moniales, quae adeo nostrae Societati devotas se profitentur, si nobis non relinquerent plenam libertatem in gubernanda Congregatione et solum quasi cappellani vel consiliariis ecclesiasticis nobis uterentur, quorum decisiones semper prius Superiorissae subiici deberent, ut valorem acquirerent.

Atque libertas quaedam agendi Directoris et ipsius etiam Congregationis apud Moniales qualescumque erectae, praesertim in apostolatu exercendo, generatim loquendo eo magis est necessaria, quod bonae Moniales saepe non satis cognoscunt exigentias animarum ac temporum et multa bona — saepe optima voluntate — impediunt, ita ut iam Patres gravissimos conquerentes audivimus, se multo libentius regere Congregationes femineas extra Monialium saepia, quam apud illas, erectas. Huic quidem sententiae generali modo subscribere nolumus, sed certum nobis videtur, saepe ideo fructu bono carere Congregationem apud Moniales erectam et ideo Nostros satis inutiliter talibus Congregationibus Monialium absorberi, quod ne iurisdictio quidem gubernativa Directori plena relinquatur.

Quare sit adagii instar: *iuvare* plures possunt Congregationem, *dirigere* nonnisi *unus*. Uti iam bonus Homerus monuit:

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ \* εἰς κοίρανός ἐστω.

## QUAESTIONES PRACTICAE

**Quinam errores in regendis Congregationibus maxime committantur?** Ad hanc quaestionem P. G. H., Congregationum Marianarum in Austria praeco facile princeps, ita respondet. Defectus fundamentales potissimum hi esse solent:

1) *Conventus nimis rari*, unde formatio Sodalium mediocris, nimis interrupta, contra spiritum mundanum non satis efficax, nec Sodales Spiritu Congregationis bene sic imbui possunt.

2) Nullus aut parcissimus tantum *contactus* usque familiaris *inter Directorem et Sodales* atque *inter Sodales ipsos*. Si solum ad devotiones in sacello vel templo agendas conflunt Congregati neque extra has occasiones inter se conveniunt aut agunt, difficulter formatur sensus corporationis (*esprit de corps*), difficulter etiam Director suos cognoscit, nec Sodales gaudium sanctamque laetitiam inter se fraterno more fovere assuescunt.

3) *Defectus zeli operumque apostolatus*. Sine educatione ad sensum apostolicum non semper per se ipsum crescit zelus animarum ex ipsa pietate. Sine sensu apostolico vel sine operibus bene electis et inter se collatis Congregatio, ut plurimum, tepore quodam ac somnolentia opprimitur.

4) *Admissiones* ad Soladitatem *nimis numerosas* et quasi catervatim ac machinaliter factae, praesertim ubi de Solalitate recens erecta agitur; defectus selectionis.

5) *Ignorantia* rerum ad Congregationem pertinentium rectique modi agendi in ipso Directore.

Ecce corolla 5 punctorum ad saluberrimam sui ipsius examinationem!

**Condiciones aggregationis** non sunt eadem nunc, quam erant ante Codicem. Codex enim pro ipsa validitate aggregationum similium condiciones certas requirit, uti legitur canone 723:

"Ad aggregationis validitatem requiritur, ut:

1. Associatio iam fuerit canonice erecta nec alii archiconfraternitati vel primariae unioni aggregata;

2. Fiat de consensu Ordinarii loci scriptis dato una cum eius litteris testimonialibus;

3. Indulgentiae, privilegia et aliae gratiae spirituales, quae per aggregationem communicantur, enumerentur in elencho, ab Ordinario loci, in quo archiconfraternitas sita sit, recognito et societati aggregatae tradendo;

4. Aggregatio fiat formula in statutis praescripta et in perpetuum;

5. Litterae aggregationis expediantur gratis omnino et nulla prorsus mercede etiam sponte oblata, exceptis necessariis expensis".

Ex his id maxime ad usum practicum notandum est: non amplius satis esse (praeter nostras domos), ut Episcopus Congregationem *erigat*, dein P. Generalis Congregationem Primae Primariae aggreget, sed ad ipsam validitatem aggregationis requiri, ut etiam *de consensu* Episcopi ad *aggregationem* ipsam faciendam *scripto* constet.

Utile erit hoc in ephemeridibus Congregationum aliquando repetere, ut omnibus constet, quaenam sint aggregationis condiciones.

Petitiones aggregationis etiam posthac non ad Secretarium, Congregationum Centralem, sed ad P. Procuratorem Generalem (R. P. Boetto) mittendae sunt.

**Sintne Iesuitae – Sodales? Quaerit Pater quidam:**

1. Utrum Nostri eo ipso, quod sunt e Societate, sint simul Sodales, seu membra Congregationis Marianae? 2. Si non: an saltem gaudeant Indulgentiis Congreganistarum? 3. Item in casu negativo: si quis NN. velit esse Sodalis, satisne sit eum inscribere in album Sodalitatis, uti inscribi solent Sodales honorarii, an vero debeat publice suscipi? 4. Si quis ante ingressum Sodalitatis fuerat, permanetne esse Sodalitatis etiam in Societate?

**Respondetur:** 1. Nostri per hoc ipsum, quod Iesuitae

sunt, possunt forte dici eminenti aliquo modo esse Sodalitatem, sed formaliter membra Congregationis non sunt, nisi Directores, qui semper sui Sodalitatis etiam membra esse censentur. (*Mullan* n. 294, 288). 2. Nostri omnes, etiam laici, omnibus Indulgentiis fruuntur, quae Sodalibus datae sunt, dummodo opera praescripta praestent. (*Mullan* 294) 3. Nostri non licet nomen dare confraternitatibus vel adscribi Congregationibus; sic S. Franciscus Borgia et P. Mercurianus responderunt. (*Ibid.* n. 294). Ceterum sollemnitas admissionis nequaquam ad essentiam aut validitatem admissionis pertinet; nam, ut Reg. 28 P. Wernz ait: "est in rigore sufficiens ad validitatem (admissionis), ut tam ille, qui habet potestatem admittendi, quam ille, qui est admittendus, *manifestent formalem suam voluntatem aliquo signo externo*". 4. Si quis NN. Sodalitatem ante ingressum fuit, Sodalitatem permanet, etiam post ingressum; nam Sodalitatem esse nemo desinit nisi sponte discesserit vel dimissus fuerit e Sodalitate.

### De translatione et mutatione Congregationis.

*Hunc casum quidam NN. proponit:* Apud moniales in X. canonice erecta fuit Pia Unio Filiarum Mariae et aggregata alicui Primae Primariae Romanae non nostrae. Haec Pia Unio tamen sensim sine sensu in nostram ecclesiam se transtulit et ab anno 1912 etiam formaliter ab Episcopo illuc translata est, nec tamen rem cum Prima Primaria, sive sua, sive nostra, composuit. Dubitamus igitur, num legitime haec Pia Unio tamquam Congregatio adhuc subsistat et an admissiones validae fuerint post translationem. Et, si non fuerint validae, quomodo res componatur, ne scandalum aut admiratio Sodalium invalide admissarum moveatur?

*Respondendum videtur:* omnia pendere ab illo, utrum ecclesia ista nostra sit simul parochialis, necne. *Nam si non est parochialis*, episcopus nullam habuit in illa iurisdictionem, ergo nec ius habuit valide transferendi illam piam unionem in nostram ecclesiam. Neque nostri Superiores validare illam translationem posse videntur, quia piam unionem ad aliam Primariam pertinentem in nostris templis erigere non possunt, ergo multo minus aliis ad hoc faciendum facultatem dare. Si igitur de ecclesia nostra non-parochiali agitur, translatio invalida erat, et Pia Unio aut in loco priore adhuc iuridice existere est dicenda, aut probabilius extincta esse (nam priore in loco Episcopos eam extinxisse censetur, in novo autem loco invalide erexit).

*Si vero ecclesia nostra simul parochialis est*, Episcopus iuste et valide piam illam unionem in ecclesiam nostram transtulit. Sed per hoc ipsum Pia Unio non destitit aggregata esse ad aliam illam Primariam, eiusque Indulgentiis frui. Quodsi Episcopus per translationem simul Unionem Piam in Congregationem aliam mutare voluisset, ad hoc ius quidem habuit, sed tum Indulgentiae prioris aggregationis perierunt, novae autem nondum obtentae sunt, quia Congregatio nostrae Primae Primariae nondum est aggregata. Notandum est piam unionem iam alicui Primariae aggregatam non posse nostrae quoque simul aggregari (can. 723, 1), sed prius ab Episcopo annullandam et eius loco novam Congregationem erigendam esse, ut haec a nobis aggregari possit.

Quid igitur in casu utroque faciendum? Si ecclesia

illa nostra simul *parochialis* est, ad quam Episcopus quoque iurisdictionem habet, nihil fieri debet, nisi forte Director aut Sodales desiderent Piam illam Unionem mutari in Congregationem veram nostrae Primariae aggregandam, e. g. propter maiorem thesaurum Indulgentiarum. Tum Episcopus annulet priorem, vel Sodales ipsi declarent, quidquid sit de priore illa Pia Unione, se ingredi velle in Congregationem recens erigendam; haec dein erigi poterit sive ab Episcopo, sive a Nostro Patre Generali et ab hoc aggregatio petenda erit.

Si vero ecclesia nostra *non est parochialis*, res ita sine admiratione sanari potest, ut 1. petatur erectio legitima et simul aggregatio novae Congregationis a Patre Nostro, 2. Sodalibus solum dicatur, Sodalitatem ad Primariam Primariam Collegii Romani fuisse noviter affiliatam, sive multis gratiis et Indulgentiis ditatam, quas qui voluerint sibi applicari, renovent in aliquo sollemniori conventu oblationem et Director declaret eos nunc iam plenissimo sensu in Congregationem esse receptos. Absentes quoque per simplicem notificationem de re edoceri possunt (qua re, quin id clare animadverterint, proprie iterum in Sodalitatem admittuntur) et ab eis aliqua adhaesio (e. g. renovatio oblationis) erit petenda. Ad validitatem enim admissionis nihil proprie requiritur, nisi consensus formalis aliquo modo manifestatus tum admittentis, tum admittendi (1).

**De sede propria Congregationis.** *Hunc casum quidam NN. exhibet:* Adiacet ad templum nostrum Collegium FF. Maristarum, qui cum omnia sua religiosa exercitia in nostro templo et nobis ducibus obire soleant, puerosque suos nobis in spiritu excolendos adducere, ipsi in Collegio suo ne sacellum quidem pro pueris habent. [Rector Maristarum Congregationem erigere pro discipulis exclusive suis desiderat. Iam inde exsurgit difficultas: *ubinam* erigenda sit nova Sodalitas, cum in Collegio Maristarum ne sacellum quidem alumnorum habeatur? Si autem in nostra ecclesia erigitur Congregatio ista, sitne quoad paupertatem nostris regulis subiicienda ita ut quidquid Congregatio ista acquirat bonorum, id nostrae ecclesiae datum esse censeatur? Quod ultimum FF. Maristis non placeret. Quid ergo faciendum?

*Responsum* simplex est: Congregatio erigatur "in Collegio FF. Maristarum" ab Episcopo. Nam sedes et locus Congregationis non debet necessario in aliquo templo vel sacello esse, sed in quolibet loco pio, ergo etiam in Collegio sacellum non habente sedem suam Congregatio figere potest. (Cfr. *Mullan* nn. 23 – 30). Neque obstat, quod conventus devotionales in templo nostro aguntur, nam templum hic moraliter quodammodo etiam ad Collegium istud pertinet; praeterea aliqua saltem exercitia (e. g. consultationem, Academias etc.) Sodales certe in Collegio suo habebunt. – Notandum est, Directorem hoc quoque casu ab Episcopo fore nominandum vel confirmandum. – Patet nostras regulas de paupertate Congregationum huic Sodalitati non applicari, etiamsi in templo nostro hospitetur; bona igitur istius Congregationis nullatenus tamquam bona ecclesiae nostrae data erunt consideranda.

(1) Cfr. reg. P. Wernz 28.

## CHRONICA

**Manila, Insulae Philippinae.** In Athenaeo nostro Manilensi Sodalitates magna cura coluntur. Singulae 7 divisiones studiosorum suam Sodalitatem habent. Omnibus praeest tamquam Director R. P. Rector, ita tamen, ut proxima dirigendi Congregationes singulas cura singulis Scholasticis sit commissa. Hi etiam alloquuntur Sodales et conventibus hebdomadalibus praesunt, P. Rectorem tamen in rebus maioris momenti consulere debent. Unus e Scholasticis praeterea, quasi ligaminis instar inter septem divisiones, P. Rectori proxime adstat.

Magna sollertia tribuitur operibus apostolicis et Sectionibus ad ea dirigenda institutis. Quae Sectiones communiter omnium divisionum Sodales complectuntur, suntque imprimis hae: Sectio Catechetica, Sectio Sanctuarii, Sectio Nosocomiorum. Apud maiores studiosos omnino insistimus, ut singuli alicui Sectioni nomen dent. Legis instar statuitur norma: aut laborandum esse in Sectionibus, aut renuntiandum Congregationi ("You must do Sectional work, or leave the Sodality"), de qua lege rarae tantum exceptiones conceduntur. Putamus enim hoc tandem modo apostolice laborandi ostendi, utrum primarius finis Congregationis, sanctificatio inquam sui, obtenta sit, hancque esse optimam praeparationem ad vitam iuvenum posteriorem.

**Sectio Catechetica** maximam habet utilitatem in hac terra, quae foretasse in toto orbe terrarum minimum numerum sacerdotum habet: unum pro 10.000 Catholicorum. 70 Catechetae nostri pulcherrimam operam in metropoli ipsa navant, tempore autem feriarum in omnes partes harum insularum dispersi opus catecheticum multis in locis instaurant.

Nec **Sectio Sanctuarii** peculiari gravitate his in locis caret, cum multae sacrae aedes sint satis derelictae et sacerdotibus saepe nemo, nisi pueri ministrantes, in sacris celebrandis assistat. Sodalibus nostris inculcamus, ut munditiam et ornatum templorum curent et sic reverentiam divini servitii augeant. Sectio ista vocationum quoque sacerdotalium quasi rosetum est.

**Sectio Nosocomiorum**, ut vel nomine indicatur, opera misericordiae sustinet.

Cogitamus nunc de inaugurandis *circulis literariis et oratoriis* in ipsa schola nostra, eo tamen pacto, ut ad hos circulos nisi Sodalem admittamus nullum. Supponimus enim principium, eum, qui Sodalis non sit, peculiarem illam, qua hic opus est, Nostrorum curam vix mereri.

*Georgius I. Willmann S. I.*

**Roma. Congressus Marianus.** A die 18 usque ad 25 Maii Romae Congressus Marianus sollemniter actus est, quod imago vetustissima thaumaturga B. M. V. "in Porticu" dicta decimo quarto sua saecularia complevit. In hoc Congressu etiam Congregationes Romanae conventus peculiare habuerunt alium virorum, alium feminarum. Praeter Nostros (PP. Quirico, Garagnani, Stravino, Monaco) etiam sacerdotes saeculares et homines laici perorabant. Prae ceteris notatu digna est postulatio ab oratoribus saecularibus proposita et ab omnibus ac-

ceptata, ut Congregationes Mariana per Italiam strictiore inter se vinculo unirentur et *Secretariatus nationalis* ad fovendas per Italiam Congregationes constitueretur. De ficiente enim organisatione istiusmodi nationali Congregationes olim vigentes non raro decidere notatae sunt exitiumque pati. Sic perquisitione quadam instituta apparuisse orator quidam ait, ultimis decenniis ad 1.000 fere Congregationes Marianas in Italia vita excessisse; quod profecto vix accidisset, si e centro quodam difficultatibus obviam itum fortiter fuisset.

**Padova, Italia.** Patres Provinciae Venetae diebus 23 et 24 aprilis congressum egerunt *Directorum S. I. Congregationum virilium*. Cum relatio de hoc praeclaro congressu serius ad nos pervenerit, eam sequenti numero servamus procudendam.

**Venetia.** Duas Sodalitates B. M. V., aliam virorum, aliam iuvenum studiosorum, Nostri Venetiis moderantur; utraque aliquid annalibus marianis forte non indignum conferunt, quod hic subiicimus.

**I. Sodalitas virorum.** Haec Sodales numerat sexaginta quinque, generatim honesta familia et spectata virtute viros. Cum Pater moderator anno 1921 eos edocuisset, Venetiis, patria in urbe, nonnulla esse asceteria earum sacrarum virginum, quibus numquam facultas esset e claustro exeundi, quae propter cariorem post bellum anonom inedia premerentur, nemo eorum fuit, quin decerneret egentibus sanctimonialibus opem ferre. Boni Sodales, non solum stipe ab amicis corrogata ad 800 illico libellas in eum finem collegerunt, verum stabili quadam ratione id quod coeperant firmaturi Eñm Cardinalem Patriarcham adeunt eoque annuente pecuniam tota urbe perpetuo colligendam in templis aliisque locis statuunt, qua illis asceteriis opportuno quotannis auxilio venirent. Sodalium studium arrisit multorum pietati, qui adeo liberaliter pecuniam contulerunt, ut hoc primo biennio 13.500 libellae distributae fuerint inter 5 asceteria urbana, in quibus 150 virgines versantur. Quod tam feliciter coeptum est, id nunc multa cum laude Sodalitatis Mariana uberes caritatis urbanae fructus edere perseverat.

**II. Sodalitas iuvenum studiosorum.** Haec quinque ante annos inchoata selectam 63 iuvenum aciem instruit. Suum habet vexillum suamque ephemeridem menstruat, quae inscribitur *Voce nostra*.

Sodales suos ferme inter eos discipulos deligit, qui quotidie post publicum scholarum exercitationes domum nostram veniunt, ut in iussa pensa scriptionesque, aliquo e Nostris magistro, incumbant. Verum, cum ex una parte delectus esse debeat optimorum dumtaxat adolescentium, ex altera autem ii qui nostram studiorum aulam celebrant haud multi esse possint, Sodalitatis moderator cohortem constituit, ad Sodalitatem minime pertinentem, Parvorum Crucesignatorum SS. Eucharistiae quibus praeficiendis curat g. andiores natu prudentio, resque Sodales Marianos eo consilio institutoque, ut quos magis idoneos putent ad virtutis scholam, quae est Sodalitas, eos ad hanc optandam alliciant ingrediendamque parent.

Duo innocentissimis moribus Sodales hoc quinquennio in coelum evolarunt, quorum alter, Pius Vian, iamiam moriturus Societatis veste indui et nostrorum Scholasticorum vota nuncupare voluit; de eo marianae ephemerides plura narrarunt.

*Acolythorum Sectionem* habet Sodalitas, florentem et adeo bene temperatam, ut minoris cleri instar quibusvis sacris caerimoniis in frequenti templo nostro rite pomposeque inserviat, qua laude aliis id genus in urbe iuvenilibus sodalitiis praestet.

Inita quoque est studiorum religiosorum *Academia*, qua Sodales academici semel in hebdomada conveniunt, apologeticam ex ordine pertractaturi. Unus ex iis scriptam a se commentationem recitat, postea contra umbratiles sociorum pugnas tuetur ac defendit, Patre moderatore omnia inspectante et regente. Academia, stabili comparata pecunia, duabus instruitur bibliothecis, quarum alia apologeticos libros asservat, alia — vix coepta — libros externis civibus est commodatura.

Nec deficit pauperum cura: bis enim Sodales mensam, suis ornatam impensis, egenis apposuerunt, quibus ipsi omni comitate et diligentia servierunt.

Cum fieret mense maio vertentis anni consueta omnium in urbe Sodalitatum Marianarum sollemnis consecratio, ex sententia utriusque nostri moderatoris statutum est, ut in singulos annos illa dies non soli consecrationi diceretur, verum etiam habendo, separatim pro viris et feminis, Sodalitatum omnium conventui, in quo res sodalis perspiceretur ac proveheretur. In praesentiarum Venetiis 14 Sodalitates Marianae iuvenum et virorum, 17 puellarum et mulierum, in albo nostrae Primae Primariae inscriptae, vigent.

At primum hoc vitae quinquennium Sodalitas memorando aliquo facto claudere voluit. Cum Sodales vehementer horrerent, ut par est, contumelias, quibus homines mali imperitque sanctissima Dei Coelitumque nomina afficiunt, cives suos rogare voluerunt, ut expiando tanto crimini solidum diem dedicarent. Re cum Eminentissimo Cardinalis Patriarcha collata, diem 29 mensis maii, qua Christus in coelum ascendens colebatur, publicae supplicationi indicunt. Tum illi suae Sodalitatis nomine populum invitare magna schedarum typis editarum copia tam distributa, quam templorum foribus affixa coeperunt; aliarum etiam consociationum catholicarum consensum praesentiamque procurare; omnia denique tentare, ut populus ad tanti sceleris publicam execrationem accenderetur. Eventus expectationem optimorum iuvenum longe superavit. Cum enim dies 29 illuxit, iam summo mane templum Societatis repletur, ac deinceps Sacra cum conciunculis et cantibus audituros excipiunt alios aliis horis, populum primum, deinde puellas cum matronis catholicis, postea pueros cum viris, denique milites. Horum duces tot manipulos exercitus et classis miserunt, quot ordines militares Venetiis habentur; legio vero quadragesima nona militiae nationalis armorum trophaeum ante altare maius, honoris gratia, exstruxit. Cives bene multi animi labes sacramento deterserunt et amplius mille septingenti SS. Iesu Christi Corpore sunt refecti. Sacris absolutis, divina Hostia ex ara prostitit interdiu a designatis civium turbis adoranda. Vespere in templum iterum convenitur, ubi concionator pueros, puellas, mulieres, patresfamilias identidem e suggestu allocutus, unum e singulis eorum coetibus hortatur, ut editum paratumque locum conscendat et Iesu Christo palam et ex concepta formula profiteatur suorum aequalium nomine, eos quamlibet sanctissimis Dei et Coelitum nominibus illatam verbo iniuriam detestari velle et in posterum ex sua urbe propulsare. Quae postquam peracta sunt, longo vi-

rorum agmine instructo (nam mulieres coactae sunt procul esse) supplicantium pompa sacris cum vexillis exit in proximam plateam, quam festivam reddiderant fluitantia ex omnibus domorum fenestris vela damascena et consalutantium militum acies. SS. Sacramentum praeferebat Eius Cardinalis Patriarcha, qui prope arulam, ipsorum militum cura et studio erectam atque ornatam, orationem ad populum habere voluit. Vere eo die, Christus ascendens in altum dona dedit hominibus, et Eius Cardinalis Patriarcha Sodalibus Marianis hoc suscipiendorum operum initium merito gratulatus est.

I. C.

**Barcelona** (Hispania). Sodalitates Barcinonenses, tantam laudem iam a tempore Patris Ignatii Fiter adeptae, vel ea re exemplo omnibus esse possunt, quod regulariter omnino procedunt, suntque usque ad minutissimas res et particulares quaestiones bene ordinatae. Sic praeter alia *elenchum* omnium Sodalium typis impressum quotannis edunt, quo omnes Sodales regulares, candidati, absentes, extraordinarii (honorarii) etc. enumerantur, ac simul Academiae et Sectiones cum suis quaeque magistratibus. Sic ordo et claritas in omnibus rebus ad Congregationem pertinentibus facile servantur. Separatim etiam "Diarium" Congregationis de toto anno scholari edere solent, quo quid Sodalitas egerit, omnibus, sive praesentibus sive absentibus, pro memoria sit.

Ex relatione Congregationis "Minoris" (Annuntiatae B. V. et S. i Ioannis Berchmans) apparet adolescentes illos magno cum studio Sodalitatis exercitia agere. Director non solum eos congregat, qui nostro in Collegio studiis dant operam, sed etiam eos, qui ad alias per urbem scholas accedunt. Quamquam horum Magistri saeculares saepe eos, quin ad Congregationem veniant, impediunt, fere 300 sunt eiusmodi Sodales. Manent in hac Sodalitate, usquedum annum 17 vitae expleunt; tum ad Congregationem "Maiorem" transeunt, quae duo vel tria milia Sodalium iuvenum congregat. Inde, quando matrimonium ineunt, ad Congregationem Purificationis B. V. migrant. Praeterea tres aliae Sodalitates artificum et operariorum optimum quemquem catholicum per suburbanas civitatis partes excolunt.

Aliquando adolescentes Sodales excurrunt ad oppida vicina ad devotionem celebrandam et apostolatam exercendum. Sic nuper ad oppidum quoddam 30.000 incolarum excurrerunt, quod fere totum operariis fabricis constat; ubi cum magna populi aedificatione sollemnem conventum Marianum publice instituerunt.

**Mensis Marianus Congregationum in Hispania** tam amplis sollemnitatibus abundabat, ut omnibus exemplo atque fere dixerim, invidiae esse possit. In *Tarrasa* congressus regionalis Congregationum festivo ordine ac devotionis signis animos incolarum illius urbis percelluit, maxime operariorum et industrialium. Regio Balearia alterum Congressum in *Felanitx* habuit. Sodales *Matritenses*, quibus nomen « Caballeros del Pilar » triduana peregrinatione sacram Virginis imaginem Caesaraugustae (Zaragoza) celebrarunt. Maximo apparatu dies festus Ascensionis parabatur, quo die Foederatio Hispanica Sodalitatum congregata est cum ipso Rege Hispaniae, quippe qui primus Sodalitis Marianus regni sit. *Toleti* Congregatio Academiae Regiae Militaris ("la Real Congregación Militar de la Academia de Infante

ría") sollemnia annua agens Principem de Asturias hospitem habuit, qui Praefecti munere honoris causa fungitur, quique huius rei gratia Toletum profectus est. Congregatio iuvenum virorumque in *Montesión* (Palma) praeter congressum regionalem Directorem expositionem artisticam instituit. Congregatio tandem iuvenum in *Almeria* prae ceteris conferentias scientificas hominibus literarum dedit, quarum una "de philosophia scholastica" tractans multorum mentem admiratione replevit.  
(E. d. M.)

## NUNTII MINORES

**Chile.** Perferuntur nobis Congregationes Chilenses maiore numero exstare, quam quem computationibus officialibus nixi pag. 33 (num. 3) in statisticis tabellis indicavimus. P. Ios. *Correa* numerum totalem Congregationum Chilensium aggregatarum nunc ad 101 aestimat, non computando veteres Congregationes Societatis antiquae florentissimas. - Ad diem festum Corporis Christi Sodalitates nostrae in Chile magnum diem Eucharisticum per totam Rempublicam instituerunt.

**Peregrinationes Romanae Sodalitatum ad annum sanctum** iam in diversis Provinciis parantur, tum in Europa, tum in America Meridionali et Septentrionali. Ex Polonia mille fere Sodales venturi sperantur duobus propriis "trenis". De modo, quo peregrinationes Romae excipiendae sint, postea loquemur.

**Nova Ephemeris Congregationum in Lusitania.** Persecutione religiosa tot tantaque opera pia devastante etiam periodicum Congregationum, "Legionário de Maria" suppressum erat. Nunc tandem nova ephemeris surrexit, cui titulus "*Mensageiro de Maria*, Promotor das Congregações de Nossa Senhora". quae a NN. in confinibus Lusitaniae et Hispaniae degentibus editur. Quod felix, faustum, fortunatumque sit!

**Omaha, U. S., America.** Sodales *Universitatis Creighton* perbelli modo mensem Marianum transegerunt, *ininterruptis vigiliis ad altare Beatae Virginis* in sacello Universitatis institutis. Ad 744 studiosi horis inter se distributis vigiliis istas per vices toto mense corrente subierunt. Media nocte post diem 30 Aprilis sacrae excubiae coepae sunt, itemque media nocte post diem 31 Maii finitae. Studiosi minores scholae altioris, (High School) ab hora 8 mane usque ad vespere excubias pias obierunt; discipuli scholarum medicarum ("Professionalium") ab hora 5 usque ad 11 vespere; tempus durissimum vero: ab hora 11 noctis usque ad 8 mane, studiosi Collegii Artium toto mense Maio susceperunt.

**Relatio Congregationum virilium ad numerum Congregationum generalem** quanam sit, ephemeris Congregationum Neerlandicarum "Omhoog" investigat. Ostendit in Germania relationem istamesse 2 : 7, in Austria 2 : 5, in Belgio 2 : 5, in Hungaria 2 : 5, in Anglia 1 : 6, in Statibus Foederatis 1 : 4, in Neerlandia 9 : 13. (Iuni 1924).

**Opus practicum et facile** apostolatus a Sodalitatibus nostris in variis terris introducit (in Neerlandia, in Mexico etc.): salutandi omnes indiscriminatum sacerdotes catholicos in publicis plateis. Hoc enim modo veneratio religionis et honor sacerdotii augentur et bonum exemplum catholicis languidis datur, imo hominibus heterodoxis solidaritas et cohaesio fidelium cum clero suo ostenduntur.

**Ingenuose** Director quidam, cum in Congressu aliquo de relatione Congregationis et Consilii eius seu Magistratus loqueretur, illud Psalmistae (110, 1) themati suo applicavit: "Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in *consilio* iustorum et *congregatione*".

**In Tilburg, Neerlandia,** Congressus Marianus institutus est, cui 5000 Sodalium e 17 parochiis urbis inter venerunt, praeside ipso Episcopo Rmo D. A. *van Diepen*. 8 e NN. discussiones moderabantur.

**In Berlin, Germania,** die Ascensionis Domini 7000 virgines congregatae in maxima metropoleos illius aula publica (Philharmonie-saal) publica Academia mariana Deiparam celebrarunt. Praecessit sollemnitati *cursum quadriduanum* instructionum *solis* 40 *Praefectis* harum Sodalitatum datus in domo exercitiorum Biesdorfii, prope Berolinum.

## LIBRI NOVI

R. P. EMILE VILLARET: **Les Congrégations Mariales.** Messenger du Cœur de Jésus, 9 rue Montplaisir, Toulouse. Pag. 30, prix 1 franc.

Succincta haec descriptio et commendatio Congregationis eloquenter proposita multum proderit in terris lingua gallica utentibus ad propagandam cognitionem Sodalitatis, animosque inducendos ad renovandum hac in re fervorem, qui tam insignes fructus ibi temporibus superioribus edidit.

P. GEORG HARRASSER S. J.: **Kongregationsbüchlein** für die Marianischen Kongregationen. Neue Ausgabe. 1924. Paginae 83. "Fahne Mariens", Wien IX., Lustkandlgasse 41. Cor. austr. 6000.

PROF. VINZENZ GOLLER und P. GEORG HARRASSER S. J.: **Marienlob.** Gesangbüchlein für Marianische Kongregationen. 1924. Paginae 49. Ibid. Cor. austr. 5000.

## TELEPHONIUM EDITORIS

P. R. S. Ita est, uti R. V. indicat: P. Generalis Societatis etiam extra templa et domus nostras Congregationem erigere potest, consentiente loci Episcopo.

P. I. C. Compatimur cum R. V. et facile concedimus in tropicis illis terris ob infestos calores, aegritudines, longaue itinera difficulter cogi Sodales ad conventus ordinarios et accidere posse, ut ex 60 feminis vix 20, ex totidem viris vix 10 aliquando convenient. Si tamen consilium aliquod suggerere deberemus, id proponeremus, ut nemo tamen Sodalium impune sine ratione data abesse a conventibus permitteretur; haec enim unica est via, qua indoles seria Congregationis, imo vita eius, conservari possit.

Editor: *Adalbertus Bangha S. I.*  
Superiorum permissu.